

Meie Mats

Toimetuse ja talituse asub Harju tän. 46/15.

Nr. 72. (254)

Laupäeval, 17. juulil 1920.

Nr. 72. (254)

Madame Estoonia rahvusvahelisel poliitilisel promenaadil.

EESTI
RAHVAUS-
RAAMATUKOGU

„Saab näha, kas see uus Soome kübar mulle palju silmategijaid külge tõmbab. Peale selle on mul ju ka Hollandilt ja Belgialt kübarat loota.“

Prokuröör.

Lulise Westkirchi romaan.

(Järg 15.)

Tüngen astus metsa tagasi ja rändas Siebenhauseni poole. Otsustas „Poolkuus“ õhtust süüa. Tee wiis teda Mülleri põllust mööda. Tüngen jäi seisma. Kartlikult silmitses ta kohta, kuhu Doora Marhenke oli auku aetud. Nüüd puhkas ta juba pühitsetud mullas.

Ta astus „Poolkuusse“. Seal tõusis ühe laua tagast aupaklikult kummardades üles herra Prints. Ei olnud parata, Tüngen pidi tema juure istuma.

„Siebenhausen näis teid külge tõmbawat, herra Prints?“

„Nagu teidki, herra prokuröör. See on loomulik. See mõrtsukatöö on ülihuwitaw asi.“

„Jah? Ja kas jõuate oma uurimistega edasi?“

Tüngen tellis enesele terawasti kuulatawa Potti käest õhtusöögi. „Ja et munad mitte liig kõwaks ei ole keedetud — kuulete?“

Prints tõstis käe hoiatades üles. Kui kõrtsimees wälja läks, ütles ta tasakesi, ettevaatlikult:

„Mina ei soowi, et siinsed inimesed teawad, miks ma siin wiibin. Ma kogun tõendusid; missugused neist tähtsad on, näitab tulewik. Näituseks olen ma Wiffinghausenis, külas, mis siit tunnitee kaugel, mehe leidnud, kes jalgrattaid wälja üürib. Teie mäletate, et Mülleri üks jalgrattamees peale sõitis, kellel rutt oli?“

„Ja teie usute selle mõistatusliku jalgrattamehe sisse, herra Prints?“

„Müller ei näita tõesti täie aru juures olevat, aga ka metsawaht on üht jalgrattameest näinud läbi metsa kihutawat.“

„Wahest oli sel mehel ise oma ra'as — mis?“

Tüngen lõikas sinki, mis Potti uus tüdruk toonud, aegamööda lahti.

„Wõib olla, herra prokuröör, võib olla. Kuid Wiffinghauseni mees on 25. septembril pärast lõunat ratta wälja üürinud, ja see toodud talle alles järgmisel päewal tagasi, ja tagasi-tooja olnud wõõras mees.“

„Ja kes olnud ratta üürija?“

„Keegi suurtsugu herra.“

„Noh, suurtsugu herrad ei hakanud ometi Doora Marhenket tapma.“

Prints kehitas õlgu.

„Tüdrukul oli palju raha kaasas. Ka suurtsugu herrad tarwitawad mõnikord raha.“

„Tõsi.“ Tüngen naeris. „Aga kui meie iga rahahädas olewa inimese arwesse wõtame, siis kaotame kindla maa jalgade alt.“

Ta waatas kella ja lahkus.

„Kahetsen, et mul enam aega ei ole. Mind oodatakse.“

„Ta seisis tänawal. Kuu rippus kitsa sirbina taewas. Esimesed tähed sirasid. Oli alles wara, liig wara. Pikkamisi jalutas ta mööda külatänawat wälja põllule, ja kui ta eemal wäikse külasurnuaia ristasid nägi üles kerkiwat, ei wõinud ta wastu panna, waid astus surnuaeda, kus ta kõige wärskemat hauda otsis. Noore neiu hirmus saatus liigutas teda. Tüngen seisis kaua ja wahtis alla hauale.“

Pead pöördes nägi ta surnuaia wärawal Printsist seiswat, kes teretas.

„Ilus õhtu, herra prokuröör, tore kewade. Isegi nahkhiired on juba platsis. Hea on wäljas wiibida.“

„Jah, wäga ilus õhtu,“ kinnitas Tüngen ja sammus Printsist mööda metsa, ikka Bantelni poole hoides. Juba hakkasid Bantelni majad paistma, kui ta metsa pööras ja kuulatama jäi. Aga midagi ei olnud kuulda, midagi ei olnud ka näha.

Siis pööras ta ümber ja hakkas ruttu Berenbergi poole sammuma. — — — — —

Oli järgmise päewa õhtupoolik, õhk oli üli-soe. Aasta esimene äikese wihm haudus kaugel ja lasus nagu koorem inimeste ja loomade peal. Paul von Tüngen istus laisalt. Terwe mägi aktisid oli tal ees. Aga ta ei töötanud. Ta mõtles ja mõtles. Järsku wõttis ta kirja-paberi ja kirjutas:

„Minu armas!“

See oled sina, mu ainus. Ära usu, kui nad sulle minust midagi muud räägiwad. Wõib olla, et ma sind ial oma rinnal ei hoia, et ma sulle ütelda ei wõi, mis sa mulle oled — oma süü pärast, ainult minu süü pärast. Mis minu peale tuleb, on teenitud. Ma ei ole sinu wääriline. Sa ise pööraksid mulle selja, kui teaksid. Aga seda usu — ükskõik kui raske mu süü on — see sündis sinu pärast, armastusest sinu wastu, sest ma sind ei wõinud jätta. Ära usu ialgi, et ma sind ei ole armastanud, et ma pärast sind weel kedagi teist oleksin armastanud. Pärast mitte enam. Ja enne kedagi nii kui sind. Sinu juure ruttab mu igatsus tagasi, kui kaugel teisel pool merd wiibin, kadunu kadunute keskel, warjatud miljonitest, aga sinu peale mõtlen ma alati, sind õnnistan ma ikka. Ma ei palu: jää mulle truuks. Ma tahan, et sa õnnelikuks saaksid. Ainult seda pead sa teadma: kes sind ka armastab pärast mind, keegi ei armasta sind nõnda kui mina —

Teener astus tuppa.

„Herra komissar Walter soowib herra prokurööri jutule saada.“

„Ma lasen paluda.“

Walter ilmus, meel lõbus.

„Head teated, herra prokuröör. Meie jõuame lähemale mõistatuse lahendusele, mis Siebenhauseni mõrtsukatöö meile andis.“

Tüngen naeratas wäsinult.

„On teie sõber Prints midagi leidnud?“

Walter tõrjus käega.

„Asi hargneb hoopis teisest küljest. Osna-brücki juurest on need mustlased kätte saadud, kes 25. septembril Siebenhausenis olid — mees, naine ja lapsed.“

Tüngen kähwas sirgeks.

„Noh — ja?“

„Kahtlemata on Doora Marhenke asjad nende käes. Nende juurest leiti helesinine pesukleit, pruun nahktasku walgest wasest platega ja taskurätik, millel D. M. peal.“

„Tõesti?“ Tüngen ei suutnud ärewuse pärast istuma jääda. „Helesinine kleit, pruun nahatasku? Marhenke omad?“

„Jah, nad ütlevad, wäga wõimalik olla, et nad Marhenke omad on. Aga mõrtsukatööd salgawad nad. Noh, niisugust salgamist me juba tunneme!“

„Muidugi, muidugi. Nad ütlevad siis, et asjad Marhenke omad on. Ja raha?“

„Seda ei ütle nad leidnud olevat. Wana lugu, herra prokuröör, eks ole? Mõrtsukatöö on korda saatnud keegi tundmata inimene ja on ka raha kaasa wõtnud. Mis neil on, selle on nad metsast leidnud. Noh, peaasi on, riided on nende käes; nad tuuakse siia ja peawad kohtu-uurijale aru andma.“

„Tõesti, herra Walter, see selgitab asja. Ma tänan teid. See on tõepoolest hea sõnum.“

Ja kui Walter lahkus, wõttis Tüngen kirja ja rebis selle keskelt katki.

„Saatus halastab. Jumalale tänu. Kõik wõib weel heaks saada — kõik!“

Kaks päewa hiljem kuulas ametikohtunik Schweckendiek mustlase ja ta naise üle. Mees oli ükskõikne, rahulik, naine aga arg ja tagasihoidlik. Schweckendiek laskis naise wälja wiia ja kuulas esiti mehe üle.

„Teie nimi?“

„Ferés Baranyi.“

„Kust pärit.“

„Böömimaalt.“

„Kust linnast?“

„Ei tea, pan kohtunik. Minu wanemad olid rändajad, käisid Italias, käisid Siberis.“

Kohtunik wõttis mehe paberid, luges sündimise tähte, passi.

„Teie olete abielus?“

„Jah. Juba wiis aastat.“

„Ja see noorik wäljas on teie naine?“

„Jah, ta nimi on Maraja. Ja wäike Ferés on minu poeg.“

„Noh, Ferés Baranyi, ütlege, kus wiibisite teie 25. septembri öösel?“

„Wiibisin metsas kahe küla wahel. Hommikune küla oli Banteln, õhtune Siebenhausen.“

„Kust see tuleb, et need külad teie rändamise teel nii selgesti alles meeles on?“

„See päew oli Ferésile hea päew. Ja wana mees peab head päewad meeles.“

„Siis saite asjad, mis politsei teilt leidis, sel päewal?“

„Jah, seda ma ei salga, sest et asi nii oli. Kohtunik näeb kõik ja sellepärast ei salga ma midagi.“

„See on ilus. Nüüd wastake mulle ka järgmise küsimuse peale tõetruult, kas tapsite teie Doora Marhenke ära?“

Baranyi ajas enda sirgeks.

„Mina ei ole mõrtsukas, pan kohtunik. Ei ole ka waras. Mis elawa inimese oma on, seda ma ei wõta. Surnutele ei ole midagi waja. Miks ei wõi Ferés wõtta surnu warandust? See ei ole patt, ei tee surnut waeseks.“

„Teie salgate siis, et Marhenke tapsite? Mõtelge järele.“

„Tahan silmapilk tummaks jääda, peab wäike Eerés kohe surema, weel enne kui päike looja läheb — kui minu käsi süüdlane on punaste juukstega neiu surmas.“

„Jutustage, kust te need riided saite?“

„Meie pikutasime metsas — kesk metsa, ja Maraja ammutas ojust wett. Ütlen mina:“

„Wait, Maraja!“ Kuulda oli häält, hääle warju. Minusugune mees kuuleb terawasti. Oli üsna tasane hääl, mida ma aga ennem ei olnud metsas kuulnud. Hiilasin siis küla poole, tasa, üsna tasa. Ei olnud kedagi näha, ei meeste, ei naisterahwast. Aga rohus oli jälgesid ja põõsastikus oli rikutud lehti. Minusugune näeb terawasti. Läksin jälgi mööda, murtud lehti mööda edasi. Seisis seal kõige paksemas tihnikus hunnik raagusid ja rohelisi oksid. Ja näis, nagu oleks lehed alles wärisenud ja raod liikunud, nagu oleks neid alles hiljuti puudunud ja need ei olnud weel rahule jõudnud. Ma tõstsin oksad üles. Nende all puhkas kuldjuukseline neiu ja oli surnud, täitsa surnud. Kutsusin siis oma naise. „Maraja,“ ütlen ma, „siin on sulle kleit ja Ferésile mähkmed.“ Ja me wõtsime riided neiu seljast ära. Ta oli surnud. Ei tarwitanud enam riideid. Tahtsin särkigi ära wõtta. Ütleb Maraja: „Jäta särk waesele neiu. Kui Ferés ta särki kannab, tuleb neiu hauast Ferésile järele.“ Ja siis jätsime talle särki selga, katsime ta jälle kinni.“

„Teie tõendate siis, et Marhenke leides juba surnud oli?“

„Jah, surnud.“

„Ja mis tegite taskus olewa rahaga?“

„Taskus olid ainult kamm, kindad ja taskurätik, ka wõileib. Raha seal ei olnud.“

„Seal oli 20,000 marka. Mis teie arwate, kuhu need jäid?“

„Seda küsigu pan kohtunik mehelt, kes selle kuldjuukstega neiu ära tappis!“

(Järgneb.)

Hungerburg.

Asugem kodumaad kirjeldama.
(Ajalehest.)

Linna põrmu raputasin jalgelt,
õised orgiad kõik pühksin palgelt:
kitsaks jäid ju lossid wanad,
naised, piigad-hauduwkanad,
tänavad ja tolmukeerud . . .
Wärskust ihkas hing ja neerud.
Kaugel Kuresaar ja Muhu —
purjeta waid Jõesuhu,
näjalinna — Hungerburki
suwitama, sööma kurki.
Uimastusin lilleist, wärwest,
jooksis judin läbi närwest:
toonud laew kui paradiisi
minu patuse serwiisi.
Kadunud siin „klassiwahed“,
tüütaw wiisakus ja pahed —
kõrwu supleb Adam, Eewa,
kastes merre ihu keewa;
plastiliselt Miko, Janni
kaldal wõtmas päiksewanni.
Metsas uitwad „Siuru preilid“,
heites kehalt wiimsed trellid . . .
Õhtuti Kurhausi truppe
laseb wängeid kunstikuppe;
teewad „hallid“ balaganni,
lääes kannukseid kui panni —
keetnud aju aparaadid
„elutilga“ kõrged kraadid . . .
Oitseb flirt kui türgiuba . . .
Kuid — seks korraks jätkub juba.

J. Höbelaisk.

Rülastäit mudawannidesse.

(Kiri Haapsalust)

Ja näüd wedas mind, kallid Mats, raubruun,
mis oma ahlime ja patamise poolest jaamades
otse tüütu, Saanemaa nurka, Haapsalu suwitustõhta,
kus päite tundub palawam ja metsa all päiksewan-
nide wõtmine mo:š. Jaamahoone suurepärane katus-
se alune ehitus, kus rongi tulekut ootamas terwe
hulk suwitajaid.

Minu õnnets oli jaamas õige lõbus sõber ja
laaswõtiteja, kes fita terwiist parandama tulnud,
näüd mudawanne wõtad ning päitse läes leha
kõpsetab. Temalt sain ka õemaja. Soolimata sõbrast,
kes päris teiste selfimeeste elust, humitas mind
õht, ülirõheline ümbrus ja walgendawad suwitajad.
Sest need on siin enamuses, kellest suur hulk kada-
taid, juute ja wäiketodanliisi rahamehi.

Uga haapsallastel on peaesmärl: loobuda
igafugusest tolmusest rämpsust, poliitikaft, ärilimast,
anduda logu onto lehaga loobusele, terweneda ja
wähepeal sünnipäewadel läia.

Nii lätsin ka mina õhes sõbraga lähemale
lagenbitule, et „päiksewanne wõtta“. Mis moodi
see „wõtmine“ oli, sellest lohe. Ges ootafid meid
läs inimest, kes haapsallastid wõi mujalt, ei tea,
aga nad pifutafid kõrbenud rohul mererannas.
Üts — noor naisterahwas, tergelt tumesniises
riides, helebate puhmas juustega ja mustjate filma-
ripsmetega, mis noorele näole isedraalise kurbuse
ilme andis. Ent sõber jutustas mulle juba enne
sellest naisterahwast, kes naine ja alles 18 aastat
wana. — Teine — tema mees, noorewõitu, kuid
tugew olemus.

Tutwustamise juures tõuseb proua üles, onnab
läe, sofistab „wäga rõõmustaw“ ja, nägu kõrwale
pöörates, langeb rohule, heinaliblefid suus närides.

— Noh, kas hakkame kõpsetama?

— Täna on palaw päew, aga juba pifut
hilja.

Meie wõtame kuued seljast, paljastame rin-
nad ja pöörame neid õhwrigena päitse poole. Wäl-
line tehtmine terwets saada peitub Haapsalu hinges!
Sellepärast näed õige pruuniks kõrbenud nägusid ja
kaelu.

Sõber lubab õhtul kellegi preili poole sünni-
päewale minna. Sealt ei tohi ta puududa, sest
suwitustõhas ollakse sõbrad.

Kurbfilmadega naine humitab mind. Ta
pifutab lamades paljaid jalgu ja waatab aineti
linna poole. Ja tõesti peab olema huwi logu
Haapsalu wastu. Sest mis oleks see suwitustõht
ilma ilusate naisteta ja juutideta? Ja mis lõbu
tunnefikid ja mõõda Haapsalu ültwaitseid nulltsaid
kõmpides, kui pole elawat päewawarjulist liikumist
Kurjaali promenaabil?

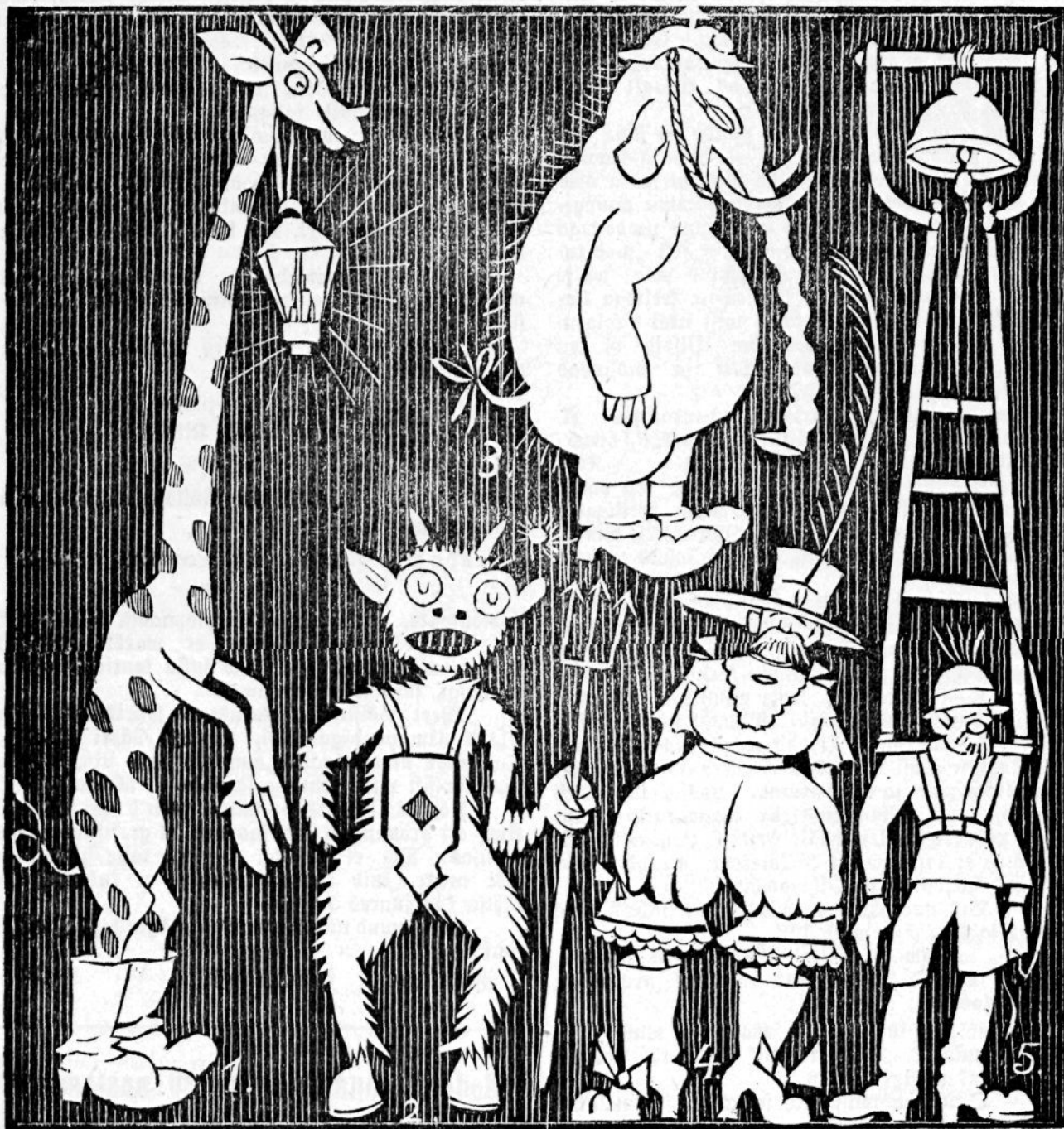
Kurbfilmadega naine jäi mulle logu Haapsalu
naiste haiglasets tüübiks, ja sellest oli küllalt. Mis
puntuab sõbrasse, kis läts ta õhtul iltagi Hilba
poole sünnipäewale, olles küll mures, et ei saa talle
lillefid osta. Sead õnne, sõber, Haapsalu naistega
lõbustamiseks!

Mis on siis Haapsalu oluliselt?

See on punde ja pöösaste rägastik, kuhu effi-
nub elumajad, mis mõned nii wanad, et juba sam-
mal pinnale tekkimas. Uulitsad nagu merilained,
üks kõrgem, teine madalamal, ja iga samm peal
puntuwad filma atad ja puud, mille warjus küll
kena on päitse kõrwetamise ajal läia. Tundub, et
see polegi linn, ja ka mitte küla, waid midagi oma-
pärast waituse juhtes. Kuhu ilol lähed — alnasti
kostab õrn klaverimäng, mida kuulatab mõni taluelt
afna al lahti suuga. Kusagil uulitsa nurgal näen
poisikefti omatehtud mikroskoopilise purjetaga mängi-
wat. Purjetamine ja supelus — see on ju Haap-
salu ideaal.

Sõber sünnipäewale minnes, otsustafin ütfinda
kolistada linnas. Ja mulle pakub suurt lõbu, hül-
tuda wõhivõõrana unes, ennenägematus maastõhas,

Politseinikkude uued wormi projektid.

Politseinikkude sennine worm tunnistati ebasüüdsaks ja heidetakse kõrwale. Lähemal ajal saavad politseinikud uue wormi, mis demokraatlisem, mõjuvam ja igapidi politseiniku waimlisele ja materjaalsele kehale wastawam. „Meie Mats“, kes uue wormi projektiga tutaw, kahtleb aga, kas see siiski jälle paari tunni pärast moest wälja ei lähe. Sellepärast paneb „Meie Mats“, et riigi wäljaminekuid mitte igal nädalal wahetawate wormidega suurendada, omalt poolt järgmised politseinikkude wormi projektid ette, mis loodetawasti igale wormitundjale jäädawalt meeldiwad.

1) Wäga kena ja ajakohane worm. Wõimaldab ilma suurema jõupingutuseta üle rahwa peade korra järele walwata. Ka on heaks tuletorniks kursit kaotanud „purjutajatele“. — 2) Worm, mis ka kõige patusemat kurjategijat politseinikku austama sunnib. Wäga mõjuw. — 3) Koduelewandit worm. Mõjub jalustrabawalt kafédes istuwate iseseiswate peale. — 4) Öine worm. Tõmbab kõik õõhukujad kergesti külge. — 5) Ilus worm. Kena worm. Läbi ja läbi esimese sordi worm, nii ütelda — eht patent. Kell kõliseb ja annab igaleühele politseiniku olemasolust selget tunnustust. Üleüldse, wormi projektid on kõik wäga toredad — schick, ef-ef, weriguut!

teadmata, kuhu lähed ja iga filmapilt etfiinist lartēs.

Sibi mitmete uulitsate jõuan viimaks keel- linnu, ja film ei näe ühtegi kohwi- ega söögimaja, mille rohkus palinmas dige tohutaw. Ent Haap- salu „bärgerid“ ei tunne wiististi igatsust kohwimaja järele, wäljaarwatud äts „cafe“ kusagil Karja uulitsal ja Kurjaali puhw-t.

Mis aga linnal mitte ei puudu ja juba kul- tuuriliselt pumbuda ei tohi, on — kino ja teat- r. Etimene on puusti ehitus Kalda uulitsal ja ka oma nime järele „modern“, sest kumme samm uuooge- rikust eemal töötaw mootor ja waatlejate peode taga esim. se plati kohal pirišeb kino- apparat, sest „mod- rnfemat“ spetsiaal- kinomuusikat Haapsalus pole, wälja arwatud all kraani juures, logifewate keeltega kla- wer, millel mängib s tahetakse wiist ukstel tolgen- dawaid poifil- fi eemale peletada. Bildid ise on suurepärased, wirwendamad hästi ja mõjuwad seega kosutawalt erkude peale.

Teatrit tehtakse Kurjaalis, mererannas: A. Palmi direktšioon, tuntud näitlejate külastäit, dimer- tisfement, tants . . . Piletite hinnad . . . Kuid teatri ei saanud lahjuts sisse astuda, sest õhtul, mil romos wiibisime, otšustasime mõne preiliga ja poislega (õit puha sõbrad!) purjelaga merele minna, eh! küll ka Kurjaolis wäga hästi oletš wõinud „purjutada“.

Kurjaali juures wäljas nägin ainult Trochten- b-rgi, kes wene ja išeäranis juudi publikumi päilaps.

Ka muusika poolest on Haapsalul õnnestanud. Arwatamasti iga päew mängib keelpillide orkester 12—2 ja 6—8 tšalalojas, kuna publikum, koduselt riides, ja higistades jalutab. Midagi platsmuusika taolist. Ja Tallinn ei saanud endale sumemuusikat!

Juhtun edasi minnes lošfiwaremeiste, kus õit rohtu kaswunud ja pubenenud. Sosfikiriku ušfed on pärani lahti. Waatan seda wanaaegist ehitust. Togasi pöördes kuulen häält kirikust. Sähemale jõu- des näen, et inimene on kirikuteener, silutud p-ago, hall rätik kaelas ja iše lähidawõitu.

— Kas noorhärä soowib kirikut näha? Siis — olge lahted, seda wõib küll.

Ja wanamees näitab mulle kiriku sšjemust, muisšfeid kirjasid ja jutustab nagu eht archeoloog kiriku ajaloošt . . .

Sõpüks, kui õit nähtud, määrib ta mulle kaela ühe ekšemplaari „Meie kirikut“, mis tal kirikulse juures lanal mätiigi tarwis.

— Olin juhtumist šin, seletab ta, jumalatee- ništus lõpp- s . . . Hea oli, et nüüd tulite, oli juhtumine, jah . . .

Wanamees lubab mulle k-atorni näidata, aga peatab kirikustsi lutades, ja lausub:

— Minult, kui noormees mulle nastšai annab, muidu küll ei wõi.

Suban seda, ja me astume waremete poole. Waremet-š trehwan oma reišufeltšilisi, sellega üht- l-š torni waatlemine lõbusam.

— Waat, torni ukš on küll kinni, aga etš ma tea, kust sisse saab, etš oma inimene, jah, tea . . .

Kirikuteener otšib üles mingisugus- augu war-meis, millest sisse ronides torni pääseme. Ülemal tornis ripuwad wassfed kellad, aastafadast wamad Kirikuteener räägib, jutustab ja näitab luulikdest Haapsalu linn. See kui roheline mets! Kurjaal ja „paade-asutused“ — õit näha!

Waatlemise lõpul tafun mehe waewa ja me- loheme promenaabile jalutama.

Haapsalus on palju huwitawaid asju, wõits küllalt neist kirjutada, aga wael-š läbisõitjal saab see wõimatuks. Näitufes, Haapsalus on „uulitsad“, mitte „tänavad“, sest juwatafad on ifkagi linnas ja mitte küllatänavatel. Kui toredasti Haapsalu keele- küsimust lahendab!

Siis — woorimehi on hiraus wähe, rääki- mata k-urmeestest ja saapawikšijast (wiimaseid il-š üldse pole!).

Bidufid peetakse ümbruses rohkesti, mida näi- tab müürileht, millest lugefin:

„Saaniapäewal, 24. juunil j. a.

Pangu küünis, Kiltšis

S u u r R a h w a B i d u .

Puhas kasu šukula töölis-š ühtšuse waeše- mate liikmete laste heats.

Geštawa: Näitemängub: Saenotud n-ene jne.

Soodusse lõbu.

Ššidujoošs, Kule tapmine, Šišpaania foti tants“.

Müürileht-šelt lugefin, et warsti Haapsalu tuntud poperilaulja Šillipow tulla kontšerti andma, muidugi, supelusafutuse lawal.

Weel wõšfin teha karastada würtšpoeš, sma- tehtud limonaadiga. Ot, pagana hästi maitšes! Tallinnas ainult saada „ametlit“, aga šin, kuulšfin, šaad šõrtšifš pitš wiina ja šatufka — 50 marga eest!

Sõpüks huwitafid mind mõn-š tuntud näob Kurjaali promenaabil ja šaamas telegrafifka walges bluufas. Ma ei mäleta, etš ma talle filmi tegin wõi mitte, kuid igal juhtumifel ei tahtnud teda tähtja töš juures šegada.

Mis muud uubifš kuulšfin, räägin tagašt jõu-šes juufšõnal

Šaaps lus, 21. juunil 1920.

Ššwi.

Modern sõnadeseletus 20. aastasajal.

Ajaleht — „Waba Maa“ woorimehelikud wariatsšioonid, „Päewalehe“ pinkertonilised pure- lemised, „Kaja“ kehkenpüksilised kogemused, „Sotsialdemokraadi“ salakaubalised sepitsused ja „Tallinna Teataja“ tüübiline turukubja- likkus.

Tramwai — weoauto, mis mädanenud kon- kawagunile külge haagitakse.

Waewatasu — hiigla meelitussõnad kor- terikriisi lahendamiseks ajalehe weerul.

Obserwatoorium — tulewiku mõõt, mille järele edespidi kurgede tulemist ette kuulutatatakse.

Seisukoht — meelitaw alus, mille peal meie enamuserakonnad kinnissilmil istuwad.

Grimmeerimine — loomulikkuse järeltegemise kunst ehk peenikene üleelamine wõõra naha sees, mida kõigile spekulantidele ja pikapäpumeestele wõib soovitada.

Alle — tõusew täht, kelle hiilguse mädamuna ära tumestas.

Ametnik — kõige uuem lahutusteadlane, kes riigi laboratooriumist piiritust sai „tehnilisteks suheteks“.

Must — wärw, mille tarwitamine paljude harjad punaseks on ajanud.

Kaitse — mõju, mille puudumisel meie ilupüestikud hoogsalt häwinewad.

Janu — kondilise nälja kõige maitserikam ametiwend.

Ei — sõna, mille wäljarääkimine paljuid abielulisi demobilisatsioonisid ära hoiaks.

Sisse — kadakasakste poetamise osawus Eesti kodakondsusesse.

Rent — kummuli keeratud kauss, mille all maaseadus wäljapääsemata seisukorras kükitab.

Pajuwits — transiitkaup, mida ihunuhtlus wälja wedada ei peaks laskma.

Linn — paljude saatuste otsustaw juhtija ehk koht, kuhu päike igale poole paista ei saa.

Otsustaw likwideerimine — „Waba Maa“ ebausutaw märkus Walga küsimuses.

Sulg — kahetsemiswäärt instrument kirjanduslises inkwisiitsioonis.

Esimees — omawoliliselt piiratud kasuahnitsemine „sooja koha“ peal.

Algus — lõppu kahjuks wähe arwesse wõetaw paratamata moment.

Saun — üks pahematest muljetest, mida wäljamaalased meist on kaasa wiinud.

Halwasti — jagamismetood, mida meie „lastekaitse“ ohtralt tarwitab.

August Brawò.

Koolis.

Õpetaja: „Zufu, sunniku nahk, mis sugust raamatut sa jalgabega t lüad?“

Zufu: „Ee, on üks wanaaegs: õpeline — usuõpetuse — eksemplaar. Niiüd ei ole meil t-eda enam tarwis ja mis fiis muud kui — anna walu!“

Suwine päewakaja.

Ju ajalehed suwe aega näewad ja selle tõttu hirmus kalliks läewad. Kas olgu tellimine ehk ka kuulutus, neil igas asjas hinnamuudatus. Jah, mis seal teha, kui on ajad nõnda meil a'anud uperkuuti meestki mõnda ja walge paber annab kasu ka — ei maksa tühja enam trükkida! Oi, tore oleks, kui nüüd ilmuks Sotski nii walgel paberil kui keeratakse plotski, sest ega lugeda seal praegugi ei ole tihti mitte midagi.

*

Meil suwi paljastab me külgi nõrku ja parem laiseldes sa langed wõrku, mis aias puude wahel seatud ülesse. Nii mõnus ununeda sinule on ilmakarast, leiwast, kõigest muust, mis läbi imbund sinu lihast, luust. Weel igatsus sind piinab kauaks a'aks, et tulumaks ju õiendatud saaks!

*

Eks wabadusi ole palju sulgi, sa kodanik, kel nülitakse sulgi kõiksugu maksude ja nõõrimiste näol, sest iga kaaren on ju omal jaol! Seepärast, armas hing, sa ära tõtta pealinna tolmust; kaasa wõid sa wõtta kõik pere, naised, lapsed, majakraam ja sinu juures teeniw „kõõgidaam“. Siis julgesti wõid puhata sa wilus ja öelda: „Ah, küll landschaft on siin ilus!“

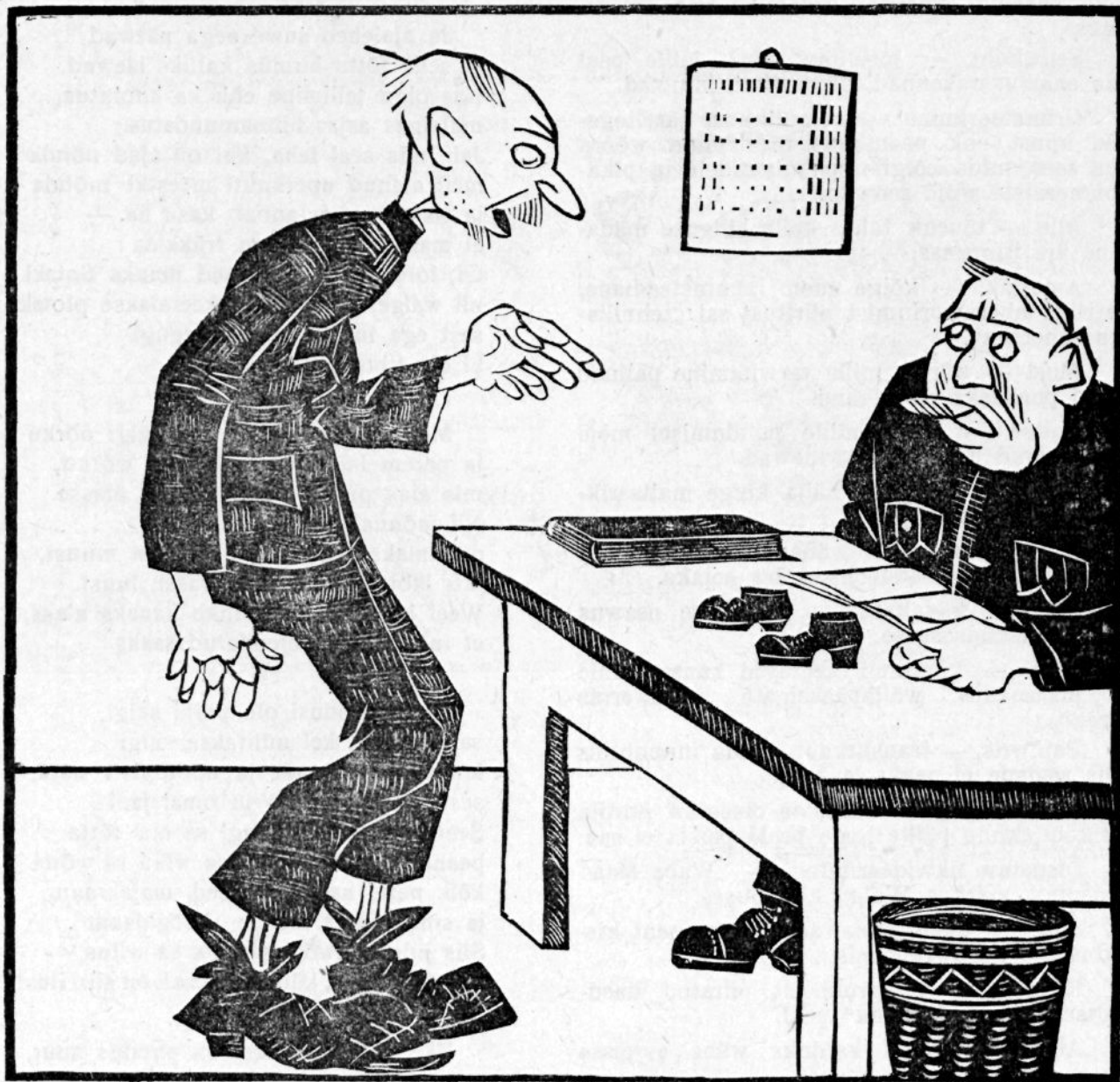
*

Näe, rahamärkidest on puudus suur, ei keegi tea, mis selle kūrja juur. Kuid mina ütlen: sellest tuleb wiga, et trükiti neid palju, üleliiga.

*

Streigid on meil läinud lahti, nii et pole aega, mahti, weidi järel mõtelda. Kaubahindel kõrge kruwi, sellepärast puudub huwi tööta wäikse palgaga. Aga seal on juba saksad, kellel armuandeid maksad, ähwardawad malgaga! Mis sa ikka streigid, sõge,

Kui herrad warustust jagavad.

„Ee . . . ee . . . kui ma tähendada julgen . . . siis ei lähe need saapad wast minu jala otsa . . .“
 „Nad peawad minema, kui te demokraatlisel ajajärgul elada tahate! Kui teil lühikesed tööpäewad mokka mööda on, siis peawad ka lühikesed saapad jalga mööda olema!“

silmad täis sul tahma, nõge . . .
 Lepi sama palgaga.
 Aga tööline ei wäsi,
 kõhit on temal parem käsi,
 ja ta näitab — malgaga! . . .

*
 Sõiduplaani suweks muudetakse,
 tuldaks wastu seega rahwale.
 Kuid kas arwate, et suudetakse

teha headust raudtee sõidule?
 „Susla“ endiselt a'ab suitsu, sädet wälja
 ja wast juhtub temagagi nalja,
 wäljasõites Tall'nast Wiljandi,
 jõuab siiski Tall'na tagasi!

*
 „Tänawad“ on linnas moodis,
 nõnda räägitakse igas poodis:
 „Teie ellama siis Wirru tänawal?“

Raasukeste nokkija.

Lilakusu vastu võitlemise komisjon määras kaupmees Pisarewile, kes umbes 300,000 marka liigkasu võttis, 50,000 marka trahvi.

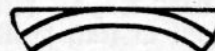
Komisjoni kutsu (raasukesti korjates): „Ma tahan waadata, kui kaua ta mu energilise tegewuse järele weel oma tööd jatkata suudab!“

Igalpool see sõna kuuldawal.
Aga kui teed õige teist siis juttu:
„Kastke tolmund tänawad nüüd ruttu,
sest et käia seal on nõnda wõimata!“
Siis saad kahtlemata söimata:
„Kastke tänawad . . . kes enne näinud seda,
et on tänawad saand külas niisutada!“

*

Kas sajab wihma, tuleb alla rahe,
wõi liiga muutlik kursiwahe,
ehk tuleb warsti selle ilma-ots —
seal süüdi jälle „iseseisew“ sots!“

Oswi.

Rümmelkästu

erakfutele ja sõduritele, mida õnnis Märt Vuterus kirjja panemata on jätnud.

Esimene lask.

Minna olen Tõnisson, sinu jumal. Sul ei pea mitte teisi jumalaid olema minu kõrval.

Mis see on?

See ei ole mitte midagi. Ainult Norwas tuleb seda priitafi all mõista.

Teine lask.

Sina ei pea mitte samogonni ilma asjata suhu võtma, kui kroonu viin saadaval on, sest Jaan ei jäta seda nuhtlemata, kes viinaseadust kurjaste pruugib.

Mis see on?

Meie peame wabamääki armastama, et meie naplumõtmise juures ei wannu ega nea, ei olla ega kalle, waid filosoofiliselt ja wäitselt joome, nagu taewa inglased.

Kolmas lask.

Sina pead jännipäewa pühitsema.

Mis see on?

Meie peame wanu kombeid hoidma ja armastama, et meie seltsuatsel päewal piiritust ei põlga, waid et meie seda parajasti tiimbime, heal meele walame ja ennast laua alla joome.

Neljäs lask.

Sina pead oma rühmakslemat ja aidameest austama, et sinu käsi hästi käib ja sina laua elad kasarmus.

Mis see on?

Meie peame kindrali kartma ja armastama, et meie oma wanemaid kirjutajaid et põlga ega wihasta.

Waid et meie neid austame, teenime, nende sõna kuulame ja neid armsaks ja kalliks peame.

Viies lask.

Sina ei pea mitte tapma.

Mis see on?

Seefinane lask on raske mõista, sest tappa ei ole enam midagi: sõda on lõppenud, täid on otsas, siu tapab ainult maaliitlane ja lina tapab juwitaja siurulane Pühajärwel. Harilik inimene mõib ainult ennast tödga äratapma ja ei saa ta siis wael niipalju raha, et uute raudtee tariifide järele tema hing 4-nda klassi waguni katuksel Türi-Hallikule sõita mõiks, kui ta sealt poolt mees on. Sõduri hing sõidab maksuta: t-mal on Vit. A, aga

„hindi-hing“ (чернильная душа) sõidab kolmanda klassi pileetiga teises! Wot, kus lugu on! Hm! . . . Wiguri asi!

Kuues lask.

Sina ei pea mitte abielu ära rikkuma.

Mis see on?

Kui ilus naabri proua omad filmad sinu pale heibab, sind himustates, see tähendab, et mees tema abielu ärarikkunud on ja sina pead seda parandama, teada arnuga kallistates, niipalju kui sa jõuad.

Seitsmes lask.

Sina ei pea mitte warastama.

Mis see on?

See on väga õige: ära warasta, kui sa ei oosta, waid õpi enne intendandi roti (Kõrja) käest. Ja kui sa ta warastad, siis — linnas — jaga saat „saladega“ ära, aga maal kingi urännikule üks gummi traie ehk osta temale Karstuse Seltsi pidul 1. platfi pilet. Wuudu kuttud siise.

Kaheksas lask.

Sina ei pea mitte Alekohut tunnistama oma ligimese wastu.

Mis see on?

Meie peame kohtuministri kartma ja austama, et meie oma ligimuse peale mitte kawalaste ei waleta, keelt ei pehka, teha mitte ei peta, ja kurje kõneste tema peale ei tõsta; see on aga sent mõimalik, kui Teemant jälle proturöörit ei saa, sest mitmed mäletawad neid Pääsi aegu, — kui nad alles maa peal on.

Üheksas lask.

Sina ei pea mitte himustama oma ligimese koda.

Mis see on?

Ka see on väga õige: koda pole tarwis, waid — trunt. Kui sina demobiliseritud re. mees oled, kui ja toiduraha ette lätte said, aga teenistust ei leia, siis palu kraami ladust üks tühi last ja mine sinna siise elama. Kui sa wael ühe jalaga juttud olema, siis on sul seal päris lahe sees olla, sest waata, Diogenes elas ka waabis.

Kümnes lask.

Sina ei pea mitte himustama oma ligimese naist, sulast, ämmardajat, weikseid ega muud, mis tema päralt on.

Mis see on?

See on, et ligimese naist, kui ta kena eit on, himustada mõib, selleks ju naised on loodud. Mis aga puutub „weiksedesse“ (kuigi sa nende autor oled), ämmardajasse ja sulastisse, siis jäta neid oma ligimesele, filmaspibades palgaolust ja elu kallidust.

Mis ütleb nüüd „Meie Mats“ teigist neistinatistid
läästudest?

Tema ütleb nõnda:

Mina, Mats, sinu naljakumal, olen leiti wi-
haga jumol, ja neid, kelle suu minu läste lugedes
naeruga kõrvuni wälja ei wõni, neid nuhtlen mina
kuni nende naiste põlwi deni ja weel laugemale.

Uga naise, kes mind armastawad ja minu
lääsud peawad, teen mina nalja nabani.

Hans v. Käti.

Käärifärped ja muiged.

Peab ütlemas, elus on nii palju kontraste.
Kui me vaatame üksteist juhtumisi ja neid sõr-
leme mõne teise sellesarnasega, siis märkame ime-
suurt wahet. Näituseks on ka raudteed ehitatud tariifi
kõrgendamise endaga kaasas toonud õige hirmutawaid
mõtteawaldusi.

„Bäewaleht“ kirjutab:

„Eiduhinna kõrgendamiseks on kõige pealt
see põhjust annud, et meie raudteed fitamaale
suure puudujäägiga täitaksid ja teiseks oli sõit
raudteel fitamaale sõitlemise õige odaw. Näitu-
seks oli Haapsalusse sõit raudteel odawam, kui
turnult moorimehega walfalt, olgugi, et esimene
pikkus ligi 100 wersta ja teine teed poolt wer-
stagi ei ole.“

Uga see on ju õige naljakas lugu: kui sõit
raudteel odawam oli, miks ei pandud siis raudtee-
rongi raekoja ja walfalt wabel käima ja miks ei
sõidetu moorimehga Haapsala? Ent siis oleksime
jälle endise aja tagasi saanud. . . .

Tallinnas ilmub uus wenekeelne ajakiri „Obla-
ta“ (arafel tatud — Pilwed). Selles ajakirjas wõ-
tawad osa Wene ja Geeti (sic!) kunstnikud ja
sulemeheh. Witmaseid on senni esitanud ainult
Iоганнесъ Компусъ, kellest läts läbi kolme numbri
pikem kirjutus Geeti kunsti üle. Tahaksin sellest
wäikse proowi tulla ja just jelles keeles, millest ta
ilmunud:

„Наконецъ, но далеко не послѣднимъ,
надо назвать изъ нашихъ художниковъ
этого поколѣнія Адо Ваббе. До самага по-
слѣдняго времени стоялъ Ваббе одинокимъ
въ эстонскомъ искусствѣ, былъ нѣкоторымъ
outsider'омъ . . . *)“

Jah, läbi mõni koht Kompuse kirjutusest lahti
ja ja näed imesid: no kuidas oli Wabbel ometi
pikkwust nii kama Geeti kunsti se s (nagu seda
algte le wõib mõista) seista? Arwan, et isegi poli-
tseinikul wahi peal seisimine tülitas, ja nüüd korroga
Wabbe — —

*) Tõlge maarahwale: — „Sõpüks, kuid laugeliki
mitte wiimaseks peab nimetama selle põlwi: kunstnikudest
Адо Ваббе't. Kuni kõige wiimase ajani seisis Wabbe
üfikuna Geeti kunstis, oli mingisuguseks outsider'iks . . .“

Uga trööstin ennast sellega: kirjastik on ju —
wenelestele määratud . . . ja aastal 1916 kirju-
tatud . . .

Ei Wifandi linnawolikogu tegemusi awaldab,
on selge. „Saatala“ nr 66 toob kohalise linnawoli-
kogu kirjelduse, millest siin lühike:

„Wiienda päewakorra punkti all wõetakse
masta järgmine sundusline määrus.

„Kõik mäges, linna wõi stikludes, jalutus-
teedel, furnuaedades ja teistes awalikkudes jalu-
tusparkas on keelatud puudelt ja pöõsastelt offi
ja õifi murda, neid koo iba, muruplatssid tallata
ja puru täis pilduda, pinke purustada, nime de
kirjutamise ja peale lõikamisega rik-
kuda — (Sõrendus minu! D s w i) — eht mää-
rida, wõremeid rikkuda ja lahiseid kiwa alla wee-
retada eht pilduda.“

Teeme lühidalt: nähtawasti jääb see wõi s-
te de tallamine, pinkidel armulugude kirjutamine
jne ju. tulewikus ainult Wifandi linnaisade mo-
nopooliks.

„Pinda“ kuu paigutamise kohta kirjutab J.
Kompus „Tall. Teat.“ pikema artikli.

„Kui on ülesandeks seada mingi skulptuur
mingile awalikule platsil, siis peab kõige pealt
kaks küsimust asetama: kas peab ülesseataw
skulptuur teenima platssi tunda kaunistades, wõi kas
peab plats teenima skulptuuri tunda oma waba
wälgaga muust ümbrusest distantsseerides ja nit-
wiifi tema tähtsust rõhutada? Etimel puhul
jääks domineeriwaks plats ja määraks skulptuurile,
millega tunda kaunistada tahetaks, wäärilise koha:
teisel puhul domineeriks skulptuur ja määraks oma
dimensioonide ja oma kompositsiooni kohaselt endale
wäärilise platssi.“

See kirjutus on wäga domineeriwalt kohal oma
kompositsiooni poolest ja tal wõib olla teatud dispo-
nants skulptuuri juhtes, aga mis teab sellest waene
lugeja ilma — entsüklopeediata? . . .

Ent kuulake, mis kirjutab härra August Gai-
lit samas lehes läbi lahe numbri ulatamas waimu-
tõõs. Meie kunstnik puudutades on ta jõutnud fita-
maale:

„Sest karrikatuur enesele, karrikatuur shurna-
lit, kus tunda awaldada, see ei wõit ergutada loo-
misele ega wäljaaremisele Ring Krustenil puu-
dub sarnane orgaan, kus ta wõiks reageerida
nähtuste peale ning omanda kindlama stiili ja
loomistungi. Ei ole isearanis armas awaldada
„Meie Matsis“, ses labases hulwaari lehes, kus
tõõs ab teine karrikatuurist Gori. Witmase koht:
wõiks belwa, et ta tunnatab üle-produktseerimise all,
mis wiib lõpmata kordumisele ja labisusele. Kuid
wiimane on nähtawasti tingitud shurnaali laadist
ja publikumist, kellele ta määratud.“

Olme nõus herra Aug. Giga, sest „Saatanas
Karusfell“ oli ju midagi hoois muud kui „Meie
Mats“; „Elounide ja faunide“ illustreerimisest ja di-
wanade klišeede abil üle ja kui produktseerimisest
jõud puudub, siis plagiaat! Uga Mats selle suguelu-

liselt küll tähtsa põhjusemõttega ei või leppida. Wast aitaks hra Gailit küll waest Gorit tema „põbemiseft“ — ja siinkohal teen hra Gailitile ettepaneku „Meie Matsi“ kaastööliselise hakata. See oluks päästejamm Eesti naljatirjandusele. DsWi.

Uimastet.

(Mulgi noortele.)

Seminaäri läbi tegi
minewaasta Meos Jaan.
sis es passi enämb regi
sõiduss, ega esä saan.

Willändist ta kodu tulla
ikki — posti tõllan taht,
sõiten üle kesä mulla
esi aknast wällä waht . . .

Ümmer nurme — mõtsa sina,
rüga loogan, magus ais,
õrnalt õllub sirge lina,
kullat — nisupõllu pais.

Sitaweo wankri sehen
tuleb wastu wana mees,
kübärd tõstab Jaani ehen,
Jaani uhke weri kees.

„Küll see rahwas, oh sa jumal,
maal on sopane ja must . . .“
arwas Jaan, „ja pururumal,
tarwis oless aridust.“

Ilutunnet tal ei ole,
wälimuse poolest schwah,
rikas aga — ihnus kole,
maniskat ei osta kah.“

Nõnda, tullen Taaralinnast,
ärä alwa mulje sai,
mis o's jäänu Mulgi linnast,
kui wiil Tartun käiss tramwai!

Emä, wanake ja wäike
tuli wastu usse pääl,
silmin kuuma rõõmu läike,
rõõmust wärisi ta aäl.

„Pojake, su kõtt om tühi,
näe, ma süwwä sulle tõi,
oot ma tooli ära pühi . . .
siin om käki, piim ja wõi.“

Ütel Jaan, kui waadas sööki:
„See wõib ära rikku maõ,

mina austan wene kööki,
ja mu eine om kakao.

Käkk om jo tüts irmus asi,
aput piima ma ei söö,
laua pealt ta ära kasi,
muidu ma kik ümmer löö!“

Emä tõste tasa ääle:
„... mia ole juba wana...
söö nüüd sedäsama pääle,
ommen tapame tüts kana...“

„Mina õppe sulle esi,
kudas kana tuleb praati
keedäme ta katekesi,
Aga, kost ma saan salaati?! . . .“

H. v. Käkk.

Wiljändi kulduura.

Kulle Mats:

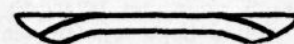
Wiljändi ei ole anamp lihtne linn — Wiljändi om ka juba peris kulduura linn. Ken seda enne tääd! Glasime ku suur lambakar. Ja saa ja sis aru, ka lamba om kulduura eläja wõi mitte. Aga lasse paar unti lammaste sekkä wälkä, sis om kōhe selg, et lamba om kulduura looma ja unti ei ole.

Aga ärge neid unte Wiljändi Unteg ära wahetega. Wiljändi Unti om nii kulduura Unti. Ja linnapää om suur kulduura jalg.

Mutal ku pidus saali wõi ruumi äärits, saab saali wõi ruumi ikki fit, ken tige päält küstis ja raha massab. Wiljändin aga saab fit, kellel om oma kulduura. Ja kellel sis muul nii suur kulduura mõrd om, ku Ugalal?

Seda sai Jaanipäe nätta. See oli ju peris kunstilugemine. Egakits ei saa nii kunstikult ilusti inetult lugede. Ka maablemine selle kõnetoolige — ka fit es ole tüts kulduura nummer, et wii wõi Antwerpent Olimpia mängudele?

Ah, jah. see Mats ei tää wist, mis fit kulduura tähendeb. Meil selets Maarwelt selle ära, et ku me sada aastat tagasi aeroploanil Wiljändi kohal õhtu tõuseme, fit ei ole fit kulduura, aga ku me nüüd tõuseme, fit om fit kulduura. Vähibelt ja selgelt. Maarwelt oles seda kõnet wiil lähempelt ja selgempelt edesi pidanu, aga tema oli kulduura inimene ja eeslig ei waike. Üts eesl wankre ehen ja armooritu miis sehen tulli ka sõna saama. Oles lehm tullu, oles seltsimees Rohwer keelemehes toodu — rahwas kõneleb, et tema mõsta — aga mis ja eeslig tiid! Kärt Totarmärt.

Tarbeainete kriis.

„Elu läheb väljakannatamataks! Täna on kolmas päew, kus ma kokaiini teragi ninasse ei ole saanud!“

Minu ettekuulutused juuli kuuks.

Maaliitlaste leeris ilmub mees, kes teab, kuidas Eestit pankrotist päästa. Suure waewaga läheb korda tema eesti riigi raha eemale hoida.

Asutawa Kogu liikmed puhkawad ministritest, ministrid Asutawa Kogu liigetest.

Tallinnas suwised külmad. Ilmuwad esimesed kroonuwiina noosid. Samagonn tunneb surma liginewat ja põgeneb surmaahastuses taha

Sõrwe nina otsa, kus kroonuwiina pärale jõudmist enne Jõulu oodata ei ole.

Kilud ujuwad ära Rootsi. Tallinnas söödakse nende asemel ogaluuke. Hiiu wetes suured silgu ja lesta streigid.

Wiru frondil tegewus walkne, sest suuremad löögiosad on Saartele saadetud wõi ja munade söömisega enesele eeltulewateks lahinguteks jõudu korjama. W—er.

Korterikomisjonis.

(Agatahes mitte meil, sest nagu rahvas räägib, ei olla meil korterikomisjonil enesegi korterit.)

Neli seina. Gaud ja tool ning paberikorn
Daam paberid, salg ja tindi pott, armastuse
romaan ja käetott.

Daam istub laua taga ja kirjutab kawaleerile kirja.

Korterioffitsija tuleb siisr.

— „Tere.“

— „Tere.“

— „Kas siin on korterikomisjon?“

— „Jah. Siinsamas.“

Korterioffitsija waatab toas ringi ja waatab siis laua alla.

— „Wuuh! Mis te saba alla wahite?!“

— „Ega's ma sinna wahi, ma waatan laua alla.“

— „No mis te sinna wahite?“

— „Ma otsin, kus need teised komijoni liitmed on.“

— „Oige head, istuge.“

Korterioffitsija waatab toas ringi, et leia aga tujagil tooli, seisab edasi ja sõnab:

— „Täna wäga. Ma istun juba.“

— „Tahate korterit?“

— „Mis seal weel tahata — wõtaks kohe, kui saaks!“

— „Olete siit elanik.“

— „Ei.“

— „Siis sõiditnud?“

— „Ei.“

— „Kuidas siis?!“

— „Ma tulin jala.“

— „Olete ammu linnas.“

— „Kats päewa ja üks öö.“

— „Kus te ööd olite?“

— „Ühes lõbusas majas.“

— „Palju seal küri makste?“

— „Melisada marka. Wiis taheti — ühe saja tingitsin alla.“

— „Ja nüüd otsite uut korterit?“

— „Mis teie nimi on?“

— „Peter Tilanina. Ja teie nimi, pr ill?“

— „Minu nime pole teil waja teada.“

— „No mis pagana tutvustamine see on, kui mina ütlen oma nime ja teie ei ütlete.“

— „Teie nime on ametiasjus waja.“

— „Soo. Siis on oige hea, et ma oma walenime ütlesin.“

— „Kui wana teie olete?“

— „Teist wanem.“

— „Kuidas?“

— „Ma olen hiljem sündinud, kui teie.“

— „Wast saaks teie oma poole korteri.“

— „Siis kui mu ära lofite.“

— „Wõiks ju ka. Teie minewil?“

— „Ma olen alles süüta.“

— „Süüta?“

— „Jah. Juba teist nädalat.“

— „Doo!“

— „On teil wanemad?“

— „Koguni mitu: üks ema ja kaks isa.“

— „Minul ainult ema ja isa polegi.“

— „Ma annan oma teie isa teile.“

— „Täna wäga, pole enam waja.“

— „Aga nüüd tohin ma teie nime teada saada?“

— „Minu nimi on Alma Kiskel.“

— „Wäga rõõmuskaw. Minu nimi on Jisat Kumal.“

— „Siis olete ju minu laps: isa. Mäl tate, kui mullu Piirital käisime.“

— „Kui, kurat! See on juba kaksikmnes seitsmes, kes ütles, et ma ta lapse isa olewat.“

— „Marta, kes meie kõrwal elab, pani kaarta ja ütles et ma oma lapse isa üles leidwat.“

— „Mistlugune Marta?“

— „Marta Kimp.“

— „Elab se teie kõrwal?“

— „Jah.“

— „Koh siis ei aita mund, kui tein siit linnaft wehtat. Nägemiseni!“

Korterioffitsija turmas wälja.

Daam langub min stuses lauale

Tindipott lähb ümber, ja kui daam üles arlab, on ta nagu kirju nagu „Odamehe“ futuristiline kaanelustus. Kivi'ombi Jnts

Saanipäewa järelkaja.

Seal ta oli — ei saanud Jaanidki wiina. Kõll lubati, aga ei antud. Wõeldi, et lubaminegi ole hea poiss!

Aga ega Jaanid selle pärast hätta jäänud! Kes nägi Saanipäewal karsket Jaani? Wist kõi mitte keegi. Jaanid olid tihetiwiina peale awansi nõutanud ja Saanipäew omandas täiesti ennesõja aegse kuju. Kõse mets oli pehume jalgega meht täis olnud, kes kõil püha sõnaga tõendanud, et Eesti maal olla suur maapinna tõikumine.

Olin juhtumisi üh! jaanitulel. Suwitaw jaanituli oli, taewa pärast! Ja algupärane! Koguni kofku hea hull prahti, pandi põlema ja istuti rõngana sinna ümber. Juhtus kaigas olema wiulimees. See hakkas mängima üsna häledat lugu. Mängis, kuidas üks roostene tõusnud ja koidu täht paisla. Wõni laulis natukene kaasa ka.

Ja nii istuti, istuti, istuti . . .

Kui päik: filmapiirile lerkis, istusid nad itka alla. Minad olid wajunud ripatile põwedele, witu-ilmängija pea oli langenud wiulile ja ninamoriin kajas õndselt wiulits wastu, meelitades sealt wälja mitmesuguseid helisid. Janti oli kustunud

See oli üks salgalene kristlikka noori Järgmisel päewal oli weel kõgil hirmus nohu ja palwetundi segasid hirmjad a wastuse hood.

Aga ma nägin weel ühte kiist huwitawat jaanituld, mis oli koguni wastand elmisel.

Rogus kogu kari noori ja wanu. Nebiti kadakaid, tassiti kumand kände. Ja kui oli kogu korjatud inimese-kõrgune wirn, pandi see põlema. Muusika, mis koos seisib löötsmoonikust ja gitarrest, hakkas müristama tantju lugust. Wuhiti tantju nii et pead suitsefid. Wahaegadel tehti spordi harjutusi ja hüpati üle tule. Kegi noormees oli iseäranis tragi rekordist lööma. Aga ilm on kuri ja inimesed kaduvad! Kui ta jälle ühe suur-pärase hüppe katatses teha, haaras seltsimees tal sabast kinni ja sündis õnnetus — osa pükstest langes tuleroaks.

Põledes kättematsumise ihast haaras kannataja tulest tutki ja sustas selle sündi-sele nina alla. Wiimane ei kannatanud niisugust nalja ja tõukas mehitele veel lord tulde. Wiimane sai kellegi kuuehõlmast kinni ja tõmbas selle omaga kaasja.

Ja siis algas tõsine Jaani õõ.

Tõmmati pihku tulid ja hakati kätt tasuma. Terwe tantju plats aina särises tulejädemetest ja lendawatest sütest. Gitarremees wehles oma mänguriistaga ja tagus ühe kallaleitkujale gitarrre põhjaga itki „tõmm“ ja „tõmm“ pähe. Löötsmoonikumees luuris hirmunult pöösa tagant. Kisa, lära ja tuld olid kõik koh d täis.

Kui tulid otsas ja tuli laiali pillatud, lõppes jaaniõõsine lahing.

Walged näod olid muutunud mustaks, kõrbenud riide haas täitis õhku ja nutest ülikondadest olid jaanud närud.

Õnnelikune päite leidis jaaniku koh ki katkise gitarrre põhjo, poole waruast, kõrbenud siipsu ja määratu hulga laiali pillatud tulkisi.

Ed. Joonia.

Bloknoot-kino.

Ega Eesti enam jahto,
Holland tunnistas de facto,
saadab oma guldeni
waatma meie muldeni.
Onnestas weel Belgia
Eestit nüüd de factoga.

*

Prantslane, kui pekstud mees
istub, kobab ringi sees . . .
Wene kuld see peab käima
ühe käest, teise kätte.
See pole hää, see pole hää,
prantslane ei kulda nää.

*

Nagu wägipulga malka
tiritakse ikka Walka.
Ja end esitab seal Läti . . .
Just kui waatleks tähte h-ti.
Maalwad wabelikke maale
ja end toetawad ne' naale,
nende wesimaal on fakt . . .
„Erappooletu“ on takt.

*

Läti tahab saada Ruhnu,
Ruhnu järel wõtaks Kihnu,
Kihnu järel Saaremaa,
selle järel Hiiumaa . . .

*

Päts, keh w mees, minister oli —
pangaherra wälja tuli . . .
kuulda nüüd, et Kõstner ka
suureks tuusaks hakata.
Mulgid, hallid parunid,
rikkad mehed wäga need,
ise kuuluda Maaliitu,
panna suured summad kiiku,
Kõstner, sots, si's hakata
wilund ärijuhina
nende raha paljundama,
ise wahelt „sotse“ saama.
Rahwale ju tõeste waja
seda hiigla kaubamaja.
Ja see äri, nagu nepp
minna nokkima ka Sepp.
Üheskoos nad kaswanud,
suitsetama harjunud.

Kiwilombi Ints.

Ütleb.

„Kõrwetab kõri kui sula kõrw,“ ütles, „lagoga“
är harjunud „gouni“ ajaja kroonu-wiina juues.

„Mis ajast, see arust,“ ütles loolijüts ja we-
das kõik usudpetuse essemplaarid kõõki tuletagemisels.

„Parem moonataks lä'en kui ministris jäen!“
laulis — ah wabandage — ütles omal ajal kõõsiner,
kui ta ajalehest lugenud oli, et moonatal tuleb
suurem palk kui ministril. Wirro.

*

T u r u l. Osta: Kas munab on wärsked?
Teine osta: Jah, hinna poolest küll.
Kui wiina saab: Kas olete piirituse
isheit juba ära toonud?
Ei, ma tahan enne weel tuttawatele wõrsfil
ära kätä. P. pois.

Kirjawastused.

Mädaso Märt. Kahju, et teie Pärnu enne tari-
riifikõrgendust sõitsite, sest siis oleks reis sinna tegemata
ja „Muljed Pärnust“ kirjutamata jäänud.

K. Simson. Ei tea . . . Arwame, et ei maksaks
ikka ära trükkida Manni kirja, mis tänawalt leitud, sest siis
läheks weel rohkem piimasabasse kõneaineks ja igale maalt-
tulejale uudiseks.

Tõnis Soen. Te olete hea kriminalist ja see
hobuse warguse lugu kõlbaks „Estofilmile“ materjaaliks.

Kibu wits. Teie kirjutate:

„Me alewist nüüd rutuga
ju hakkab linn wist tekkima,
sest nummert kannab iga onn,
ka seda sallis Balti vonn.“

Jah tõsi, Nuustakust saaks hea kuningriik, sest omal
ajal oli olemas ka Nuustaku härtsog . . . Aga kibuwits on
ikkagi „Matsi“ lõbusal eluteel ebameeldiw asi. —wi.

Helnasaadude hooajal.

„Mispärast sa, semlak, slla oled pugenud?“ — „Ma lahendan korteri puudust!“

Järgmine „Meie Mats“, nr. 73 ilmub laupäeval, 24. juulil.

Alalise trükitöö ja paberi hinna tõstmise tõttu oleme sunnitud „Meie Matsi“ üksiku numbril
hinda 1. juulist s. a. 5 marga peale tõstma. Tellimisehinnad on järgmiselt tõstetud:

Postiga: aastas 200 marka	Talitusest ära viies: aastas 180 marka
6 kuud 100 „	6 kuud 90 „
3 „ 50 „	8 „ 45 „
1 kuu 17 „	1 kuu 15 „

Endistele tellijatele saadame nii kaua, kui raha uue summa järele jätkub. Talitus.

Ilmub „Teaduse“ kirjastusel. Wast. toim. Herm. Jänes (Oswi).

Trükitud B. Mäns'i trükikojas, Tallinnas.